

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

ANALYSIS|| FIDEI CA=||THOLICAE,||

Valencia, Gregorio de

Ingolstadii, 1585

VD16 V 55

Demonstratvr Ex Legitimis Notis Ecclesiam solam Romanam esse veram
Ecclesiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47934)

quatur. Quamobrem ne in errorem homines à Scriptura ipsa per se, cum ita de vera Ecclesia ratiocinantur, induci aliquando possint; necesse profus est, eiusmodi accidentia seu prærogatiuas (saltem coniunctim) esse proprias ac certas Ecclesiæ notas, quæ nequeant proinde secundum legem quidem Dei ordinariam in alio cœtu hominum, qui non sit Ecclesia, reperiri. Atque hoc ipsum præclare sanctos Patres intellexisse, inde perspicuum est, quod non nisi ex iis proprietatibus (vt videbimus) contra hæreticos suis temporibus Ecclesiam veram asseruerunt, illosque ab ea descivisse conuicerunt. Hęc vis illius Diui Augustini sententiæ est: *Nolo, inquit, humanis documentis, sed diuinis oraculis sanctam Ecclesiam demonstrari.*

Lib de vnitat.
Eccl. cap. 3.

Quo sensu dixerit August. Ecclesiam esse demonstrandam per Scripturam.

Quia nimirum Scriptura est, quæ quibusdam in locis clarissimè (nō enim ubiq; planè obscura est) nobis eas Ecclesiæ proprietates indicat, ex quibus illa tanquam ex notis probari debeat. Porro septimam & octauam proprietatem Ecclesiæ suprâ numeratas, nempe assistentiam atq; directionem Spiritus sancti perpetuam, ne vnquam aberret à veritate; & certam in ea sola spem comparandæ æternæ salutis; idè in Ecclesiæ notis non etiam pono, quia licet illi quoque proprietates istæ, vt suprâ probauimus, maximè conueniant, tamen sunt cognitu difficiliores, quàm ipsa Ecclesia, vt ex iis patet, quæ antè sunt à me disputata.

*DEMONSTRATVR EX LEGITIMIS NOTIS
Ecclesiam solam Romanam esse veram Ecclesiam.*

Solam Romanam Ecclesiam esse veram demonstratur ex Ecclesiæ notis.

PROBO igitur ex notis iam assignatis solam illam congregationem seu cœtum hominū, qui Romano Pontifici pro tempore existenti paret, esse veram Christi Ecclesiam, hoc modo: Illa hominum congregatio sola est Eccle-

Ecclesia Christi, quæ eadem est & una, & sancta, & Catholica, & Apostolica, & rectissime ordinata, & visibilis, hoc est, in luce hominum perpetuò constituta. Sola autem ea congregatio, quæ Romano Pontifici pro tempore existenti paret, & nulla alia est talis. Igitur ipsa sola est Ecclesia Christi. Prior propositio, scilicet illam solam hominum congregationem esse Christi Ecclesiam, quæ est una, sancta, &c. satis hætenus probata est tum iis testimoniis, quibus eas Ecclesiæ proprietates supra asseruimus, tum etiam iis rebus, quæ de Ecclesiæ notis disputatæ iam sunt. Solam autem congregationem, quæ Romano Pontifici pro tempore existenti paret, esse talem, nempe unam, sanctam, Catholicam, &c. id verò nunc ordine probandum est. Neque verò in hac probatione omnes eas notiones persequemur, quas supra docuimus spectare ad huiusmodi Ecclesiæ proprietates, sed illas duntaxat, quas cognitu facillimum sit alicui hominum cœtui competere.

TALIS est potissimum in vnitatem Ecclesiæ doctrinæ fidei cōsensio. Hanc in sola cōgregatione, quæ Romano Pontifici paret, nunc reperiri facillè probatur. Nam ea sola rationem accommodatam ad retinendam in doctrina cōcordiam retinet: in qua re supra euicimus hanc doctrinæ fidei vnitatem propriè consistere. Ipsa enim vnum Pastorem rectissime (vt suo loco probabitur) agnoscit, cuius iudicio in fidei controuersis acquiescit. Vel (vt Cypriani verbis vtatur, quibus Ecclesiam definit) ipsa est *plebs sacerdoti advnata, & pastori suo grex adherens*. Itaque quàm facile est in Ecclesia cognoscere quid summus Pontifex de fidei quæstionibus cum auctoritate, hoc est, vniuersam Ecclesiam obligando decernat: tam est Ecclesiæ facile retinere in doctrina fidei consensum. Contra verò hæreticorum omnium conuenticula, dum Scri-

ptura-

I.

Ecclesiam Romanam solam esse vnam.

Lib. 4. epist. 10. ad Florentiū Pup.

Omnia hæreticorum conuenticula.

*cula carere
Sinitate.*

pturarum atque adeò fidei explicationem alicui certæ auctoritati, tanquam diuina assistentia infallibili, non committunt; sed vnicuique Scripturam solam, vt vnicam ac sufficientem fidei regulam proponunt; necesse est, vt in tot sententias de fide ipsa diuersas distrahantur, quot sunt ferè capita. Quod & experientia plus satis profectò docet. Ita non retinent doctrinæ fidei vnitatem: quoniam non sequuntur in doctrina rationem accomodatam ad consensum, sed eiusmodi prorsus, quæ sectas ipsa varias identidem pariat, vt variè à variis Scriptura ipsa intelligitur. Nam quod dicunt, Scripturam esse cognitu facilem; suprâ ostendimus, qui sibi id persuadent, eos propemodum etiam insanire. Quid enim esse causæ censebimus, quam ob rem Lutheri doctrina, dum Scripturam tantum, id est, Lutheri de Scriptura sensum, est sequuta, tot sectas differentes ipsa protulerit, quot passim etiam in tabulis depictæ monstrantur? Nempe quia Scriptura, quam solam proposuit discipulis suis Lutherus, facillimè potuit diuersis modis intelligi, cum sit ea hominibus ipsis quidem, ob multas causas superius expositas, ad intelligendum difficilis. Neque verò aliqua ex illis ipsis sectis, quæ ex Lutheri quasi prima disciplina prodierunt, magis iam vna & suapte ratione consentiens secundum doctrinam fidei, quàm illa prima disciplina Lutheri dici potest. Nam cum similiter vnaquæque sectarum Scripturam solam sequendam sibi nunc proponat; illarum quælibet est similiter suapte ratione (vt ita dicam) dissolubilis porrò atque dissipabilis: Siquidem nihil procliuus est, hominibus præsertim æquè imperitis ac superbis, quàm varias admodum de Scriptura opiniones comminisci.

Quod

Quod si nobis isti respondeant, se satis hoc ipso doctrinae unitatem retinere, quod tandiu quidem omnes consentiunt, quandiu in vna aliqua secta, vt Sacramentaria, vel Vbiquitaria, vel Illyricana, &c. numerantur: iam supra docui non proprie in actuali consensu, sed potissimum in ratione accommodata ad retinendum consensum ponendam esse necessariò hanc prerogatiuam unitatis, quae proprie tribuitur Ecclesiae verae. Non enim alioqui Ecclesia Dei ab haereticorum coetibus unitate doctrinae differret: cum (vt supra docui) nullus vnquam haereticorum fuerit coetus tam exiguus, in quo non actu, fuerint in quaestionibus fidei consentientes, qui ad ipsum pertinuerunt, quandiu pertinuerunt ad eum quidem. Et tamen sancti Patres antiquis etiam nihilominus haereticorum sectis diuisionem atque doctrinae schismata & varietatem rectissime obiecerunt: quia cum omnibus haereticis commune fuerit Scripturis solis, id est, suo de Scripturis sensu niti velle; in ipsa sectarum omnium ratione radix fuit & causa dissensionum. Hinc Donatistarum secta seu pars, ^a vt Augustinus inquit, in minutissima frustra concessa fuit. Quod similiter de aliis haereticis alij ^b Patres memoriae prodiderunt. Variant enim, vt inquit ^c Tertulianus, haeretici inter se, dum vnusquisq; pro suo arbitrio modulatur quod accepit: quemadmodum ea pro arbitrio composuit ille, qui tradidit. Quare idem licuit, inquit, Valentianis quod Valentino (sicut & Lutheranis quod Lutheri) Marcionis quod Marcioni, de arbitrio suo fidem innouare. Denique penitus inspectae omnes haereses in multis cum auctoribus suis dissentientes deprehenduntur. Ergo doctrinae unitas in Ecclesia vera, in primis etiam ratione accommodata ad retinendum doctrinae consensum continetur. Qua ratione, quia carent, vt ostendi, omnes sectae; nulla illarum vera

*Coguntur Sectarij agnosce-
re, velint no-
lunt, se carere
Unitate.*

NOTA.

*Eodem modo
nunc Sectaria
obici defectio-
nem ab Unitate
quo eam olim
Patres obiece-
runt haereticis.
^a Lib. 1. de
Bapt. contra
Donat. cap. 6.
^b Irenaeus lib.
1. aduers. hae-
res. cap. 5. Cy-
prian. lib. de
unit. Eccl. &c.
^c Lib. de pra-
scriptis.*

Lib. 4. epist. 10.

Ecclesia est: sed sola Ecclesia Romana. Hæc enim, vt ex Cypriano reperam, *plebs est sacerdoti adunata & grex pastori suo adherens. Quem quidem dum audit, vnitatem doctrinæ retinet: sicut contra non aliunde hæreses obortæ sunt aut nata sunt schismata, quàm inde quod sacerdoti Dei non obtemperatur, nec vnus in Ecclesia ad tempus sacerdos & ad tempus iudex vice Christi cogitatur, vt idem inquit Cyprianus.*

Lib. 1. epist. 3, ad Cornel. contra hæreticos.

II.

Sola Ecclesia Romanam esse CATHOLICAM.

IAM verò quod sola congregatio, quæ Romano Pontifici pro tempore existenti paret, sit Catholica, eodem modo probamus, quo probauerunt id olim sancti Patres, vt hæreticos sui temporis ostenderent exiuisse ex Ecclesia. Ille enim cœtus in primis Catholicus est, qui communicat in fidei & religionis Christianæ instituto cum omnibus per orbem gentibus; vt ex instituto etiam suscepit Augustinus probandum in peculiari libro, quem de vnitatem Ecclesiæ conscripsit. Solus autem cœtus, qui Romano Pontifici nunc paret, ita communicat cum omnibus gentibus, hoc est, credit, quod vbique, quod ab omnibus nationibus creditur, igitur ille solus Catholicus est. Sed præstat audire Augustinum, qui contra Donatistas maximè argumentum hoc ita tractat, vt planè etiam videatur contra Sectarios hodie propugnare causam Ecclesiæ Romanæ, sicut tunc etiam propugnabat.

Lib. de vnitat. Eccl. cap. 3.

Cum Christi Ecclesia, inquit, Catholica canonicarum Scripturarum diuinis & certissimis testimoniis in omnibus gentibus designata sit: quidquid attulerint aut vnde cunq; recitauerint, qui dicunt; Ecce hic est Christus, ecce illic; audiamus potius, si oues sumus, Pastoris nostri vocem ibidem dicentis; Nolite credere. Singulæ quippe hæreses in multis gentibus vbi Ecclesia Catholica est, non inueniuntur. Hæc autem quæ vbique est, etiam vbi illa sunt, inuenitur. Item: Audite, inquit, hæretici, quid scriptum sit: Oportebat Christum pati & resurgere à mortuis, & prædicari

Matth. 24.

Lib. 4. de Symbol. cap. 10. Lucæ 24.

in nomine eius penitentiam & remissionem peccatorum per omnes gentes. Omnes gētes totus mundus est. Ecclesia totum possidet, quod a viro suo accepit in dote. Quaecunq; congregatio cuiuslibet heresis in angulis sedet, concubina est, non matrona. Nonne videtur cum Sectariis hodie loqui? Hoc enim est in angulis sedere, & tanquam cōcubinam esse, in paucis prouinciis (vt hodie euenire Sectis omnibus cernimus) locum habere; in plerisq; aliis omnibus aut omnino non esse, aut latere, non se prodere, non manifestè per orbem dilatari. Quod perinde est, ac omnino non esse. Nam Ecclesia Christi continuò succrescit vsque ad^a messem, & b palmites suos vsq; ad mare extendit, neque sub modio delitescit, sed Domini luce perfusa, vt Cyprianus inquit, per totum orbem radios suos porrigit: vt videmus num etiam facere vberimè in immēsis illis Orientis atq; Occidētis plagis. Cōtrā Sectarij in^c penetrabilibus sunt, & d vbera habēt arentia. Sed audiamus adhuc pronobis contra Sectarios loquentem D. Augustinū: Quoniam Ecclesiam Dei, inquit, quæ Catholica dicitur, sicut de illa prophetatū est, per orbem terrarum diffusam videmus: arbitramur nos non debere dubitare de tam euidentissima impletione sanctæ prophetiæ. Nam & in capite sacrosancti Psalterij scriptum est de Filio Dei: Postula à me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ. Item contra Petilianum: Obiicio, inquit, tibi (Lutherane vel Calvinista) Schismatis crimen, quod tu negabis, ego autem statim probabo. Neq; enim communicas omnibus gentibus, & illis Ecclesiis Apostolico labore fundatis. Item: Tenet me, inquit, in Ecclesia ipsum Catholica nomen, quod non sine causa inter tam multas hereses sic ista Ecclesia obtinuit, vt cum omnes heretici se Catholicos dici velint; querenti tamen peregrino alicui, vbi ad Catholicam conueniatur, nullus hereticorum vel basilicam suam, vel domum audeat ostendere. Velint

Z 3

enim

a Matth. 13.

b Psalm. 79.

Lib. de vnit. Eccle.

c Matt. 24.

d Osee 9.

In episto. 171. ad Honoratū Donatist.

Psalm. 2.

Lib. 2. contra literas Petiliani. c. 16.

Contra epist. fund. cap. 4.

Lib. de vera relig. cap. 7.

*enim nolint, inquit alibi idem Augustinus, ipsi quoque heretici & schismatum alumni, quando non cum suis, sed cum extraneis loquuntur, Catholicam nihil aliud quam Catholicam vocant, non enim possunt intelligi, nisi hoc nomine eam discernant, quo ab uniuerso orbe nuncupatur. Exemplum planè hodie habemus in iis etiam regionibus, in quibus aliquis sectis locus est, vt in Germania. Quamuis enim Ecclesie Catholicae varia hereses (ait idem Augustinus) diuersa nomina impo-
nunt, cum ipse singula propriis vocabulis appellentur, tamen apud ipsos etiam hæreticos nomen potissimum Catholicae ea Ecclesia obtinuit, quæ verè Catholica est, nempe quæ sequitur fidem Romanam. Quod vel ipsi certè librorum Catalogi, qui conficiuntur in nundinis Francordiae singulis, anni bini ab ipsismet hæreticis, declarant. Libros enim qui à Catholicis auctoribus scribuntur libros vocant Catholicos, qui Romanæ, inquit, Ecclesie subiiciuntur. Quo nomine & titulo eiusmodi libros ab aliis libris discernunt, qui sunt à Sectariis hominibus compositi, quos illi Protestantes Theologos appellant, Catholicos autem appellare non audent: non enim intelligeretur, vt inquit Augustinus. Sed & alios Patres præter Augustinum audire operæ precium est, qui hac eadem nota Catholica, cœtum eorum, qui veram fidem amplectuntur, id est, Ecclesiam Christi ab hæreticorum conuentibus discernunt. State, inquit magnus Basilius, in fide; Ipsum orbem inspicite, & videte quàm modica sit ea portio, qua hoc morbo laborat. Reliqua verò vniuersa Ecclesia, qua ab orbis finibus vsq; ad fines Euangelium recepit, sanam hanc & rectam fidem sectatur; à cuius communionem, vt ne excidatis, petimus. Item Tertullianus; Nos, inquit, communicamus cum Ecclesiis Apostolicis, id est, ab Apostolis fundatis, quod nulla doctrina aduersa facit. Hoc est testimonium veritatis. Hieronymus:*

Lib. de vilit.
cred. cap. 7.

Epistola 72.

mus: Poteram, inquit, omnes propositionum tuarum riuulos uno Ecclesia sole siccare. Opratus Mileuitanus: Cum manifestum, inquit, sit & ipsa luce clarius, nos cum tot innumerabilibus populis esse & tot nobiscum prouincias, iam videtis vos in parte unius aut alterius regionis positos, & ab Ecclesia vestris erroribus separatos. frustra vobis solis hoc nomen Ecclesie cum suis dotibus vendicare. Item Cyprianusea ratione probat, Nouatianos hæreticos esse & ab Ecclesia alienos; quia constat, inquit, eos cum corpore Ecclesie non conuenire, &c. Et Vincentius Lyrinensis: In Ecclesia, inquit, Catholica, ad quam non una natio, non unus angulus, sed multitudo maris conuertitur, id teneamus quod ab omnibus, quod ubique, quod semper creditum est. Præclare igitur, ut alios omittam, Pacianus annotauit, Christiani nomine à Paganis & Iudæis, Catholici autem cognomine ab hæreticis fideles distingui: Ne estues (inquit) frater, Christiani mihi nomen est, Catholicus verò cognomen; illud me nuncupat, istud ostendit, hoc probor, inde significor.

Hæc omnia iure suo certè Ecclesia Catholica nunc etiam sibi vendicat, nec ad ullam accommodari possunt sectam recentium hæreticorum. Sola enim Ecclesia, quæ Romana paret Pontifici, per vniuersum orbem pertinet, vel certè Indies per eum diffunditur. Itaque ipsa sola est, hereditas, illa ac possessio Christi, quæ non angustiorem, quam totius terra terminis continetur. Quam quo Sectarij quidem vehementius oppugnant, eo magis in Oriente & Occidente propagatam esse videmus. Prorsus ut in istos pulchrè conueniat, quod de sui temporis hæreticis commodè dixit D. Bernardus. Ipsi, inquit, potius se subtrahunt huic hereditati, qui illam Christo conantur subtrahere. Neque verò nobis hic obstat, quod apud illas ipsas gentes, in quibus doctrina Romanæ Ecclesie disseminatur, multi etiam inueniuntur, qui illam repudient. Nam & illud oportet impleri quod item scriptum est: Eritis odio

Contra Luciferian.
Lib. 2. contra
Parmenianum,
ante medium.

Lib. de vnit.
Ecclesie.

Aduersus
prophan. hæres.
nouit.

Sermo. 66. in
Cantica.

odio

Luc. 21.

odio omnibus hominibus propter me. Itaq; Ecclesiam Christi esse Catholicam, minimè quidem est, eius doctrinam ab omnibus & singulis vbiq; gentium recipi, sed esse certè vbiq; qui illam indies recipiant: vt diligenter etiam Ioannes Driedo, vir eruditissimus, annotauit. Quod cum in eum cœtum duntaxat, qui Romano Pontifici, tanquam pastori grex adhæret, conueniat; ille solus Ecclesia Catholica est.

Li. 4. de variis
dogmat. ca. 2.
p. 2. sententia 9.

Psalm. 18.

Quam ob rem siue prophetiam illam Davidis de Apostolis: *In omnem terram exiuit sonus eorum, & in fines orbis terra verba eorum*: per Apostolos ipsos omnino impletam fuisse (sicut placuit quibusdam è sanctis Patribus) siue continua indies Euangelij propagatione per orbem vsq; ad seculi consummationem impleri (vti Augustinus & alij sentiunt) arbitremur; perspicuum est, in solam Ecclesiam, quæ fidem amplectitur Romanam, eiusmodi prophetiam competere, atque ad eam ipsam solam esse Catholicam. Nam (quod obseruatione dignissimum est) sicut à nulla vnquam hæreticorum Secta legitur Christi fides apud vllas gentes fuisse plantata: ita nulla vnquam gens Christianam complexa est fidem, nisi eorum opera, qui cum Ecclesia Romana communione habuerunt, eiusque membra fuerunt: sicut & hodie quoque in amplissimis Orientis & Occidentis regionibus ab Ecclesiæ Romanæ ministris Euangelium diffunditur. *Negotium enim, inquit Tertullianus, est hæreticis non ethnicos conuertendi, sed nostros euertendi. Hanc magis gloriam captant, si stantibus ruinam, non si iacentibus eleuationem operentur.* Qua in re quàm illi sint Apostolorum dissimiles, pulchrè idem Tertullianus ostendit his verbis: *Apostoli enim, inquit, de mortuis viuos suscitabant, isti de viuis mortuos faciunt.* Neq; verò Christi fidem Ecclesia Romana tantummodo propagauit, sed etiam perpetuò il-

Vide de ea
quest. Driedo,
loco citato.

^a Lege hist. Ecclesial. Socrat. li. 4. c. 29. & li. 7. c. 8. & 30. Sozom. li. 2. c. 23. Niceph. li. 14. c. 40. Bedam lib. 1. & 2. hist. Anglican. Platinam in vitis Pontif. Steph. VII. & Adriani IV. Eneam Sylu. de origi. Bohem. c. 16. &c.

^b Lib. de præscript.

Hæreticorū studium paucis verbis comprehensum à Tertulliano.

Ibidem.

Iam ipsa conseruauit; ^c auctoritate nimirum sua hæreses, quæcumq; olim exortę sunt, damnādo & proscribendo, vt ex variis historiis & Conciliorum actis cognosci potest.

IAM sanctitatis Ecclesię illa inter cęteras illustrior notio est, qua illius firmitas atque constantia declaratur, contra quam nec portę inferi præualebunt, vt superiüs à nobis in huius proprietatis assertionem demonstratū est. Hoc modo solam congregationem quę Romano Pontifici paret, sanctam esse, planissimum est. Nempe quę nullis vnquam aut persecutionibus, aut erroribus opprimi potuit, sed illis est potius illustrior multo facta. *Improbatio enim hæreticorum*, inquit ad Dominum D. Augustinus, *facit eminere quid Ecclesia tua sentiat, & quid habeat sana doctrina.* At hæreticorum conuenticula nulla fuerunt diuturna vnquam. Sed neq; erunt recentium Sectariorum, cū & illa ipsa, quę ab illis defenduntur, nefaria dogmata, iam olim etiam ab Ecclesia reiecta fuerint: vt minimè existimandum sit, eam in posterum doctrinę deprauationem perpetuò duraturam. Etenim fidem solam ad salutem satis esse, cum ^d Simone Mago & ^e Eunomio volunt: cum ^f Aërianis sacrificium & orationes pro defunctis improbant: Sanctorum atque imaginum cultum cum ^g Vigilatio & ^h Iconoclastis: Matrimonium virginitati anteponunt ex sententia damnati ⁱ Vigilantij: Episcopos superiores presbyteris non agnoscunt, quę fuit hæresis ^k Aërij. Originis peccatum tegi tantūm, non tolli baptismatis gratia, docent cum ^l Messalianis: Excrantur Euangelicam paupertatem cum ^m Vigilantio: Item Ecclesiam errare posse putant, vt ante illos ⁿ Donatistę & alij hæretici opinati sunt. Traditiones non scriptas repudiant, solisq; Scripturis niti volunt, quod illis

a est

^c Leg. Niceph. li. 4. c. 36. & li. 6. c. 29. Terrul. li. 1. cōtra Præxeam. & li. de pudicitia. Hieronymum ad Pamach. & Oceanū. Cypri. li. 1. ep. 4. Aug. li. 2. de peccat. orig. c. 21. & c.

III.

Solam Romanam Ecclesiam esse SANCTAM.

Lib. 7. conf. cap. 19.

Sectarios veteres hæreses reuocasse.

^d Irē. li. 1. c. 20.
^e Aug. hær. 54.
^f Damasc. lib. de hæresib. Niceph. li. 16. c. 6.
^g Epiph. lib. 3. Tō. 1. hær. 75.
^h Hieron. cōtra Vigilant.
ⁱ Secunda Synod. Nicæn.
^j Hieron. cōtra eund.
^k Epiph. loco citato.
^l Aug. hær. 53.
^m Hieron. cōtra eund.
ⁿ Aug. passim cōtra Donat.

e Basil. lib. de
Spir. san. c. 27.
Aug. li. 7. con-
tra Maximin.
Arrian.
Theodoret.
lib. 1. cap. 8.
Vide tabulas
Lindani.

Psal. 36.

III.

*Solam Ecclesiam
Roman. esse
APOSTOLI-
CAM, & quo-
modo id probe-
tur.*

est cōmune cum ° Arrianis & Eunomianis, & quotquot vnquam exstiterunt hæretici. Et ne omnia enumerem quidquid aduersus Ecclesiam Catholicam *perniciosa animositate*: vt Augustini verbis vtar, defendunt, non nisi ex veterum fæce hæreticorum hauserunt: vt in omnibus quæstionibus controuersis faciliè ostenditur. Quod cum ita sit, omnino sperandū est, non multò pōst fore, vt quorum errores isti imitantur, eorum quoq; habeāt exitum, *deficientesq; quemadmodum fumus deficiant.*

DEINCEPS sequitur, vt illam ipsam congregationem, quæ cum Ecclesia Romana communionem habet, Apostolicam item esse, id est, fidem atq; dogmata Apostolorum sequi, ab iisdemq; originem ducere, probemus. Hoc Episcoporum omnium continua successione, & doctorum ac populorum, per quos doctrina ab Apostolis accepta, ad nos vsq; perpetua temporum serie peruenit, rectissimè probatur. Vt enim aliquis tum optimè probat, se patrimonium aliquod aut nobilitatem anti- quam à maioribus suis, qui multò antè vixerunt, accepisse, cum ostendit, id se accepisse à parente, & hunc rursus à patre suo, & illum item à suo, sicq; deinceps donec ad familiæ caput perueniatur: ita nos rectè probamus, doctrinam, quam hodie tenemus, à maioribus nostris, Apostolis, atq; adeò ab ipso Christo, tanquam hæreditatem accepisse, cum defendimus, hanc ipsam doctrinam fuisse eorum, qui nos proximo seculo antecesserunt, & rursus illos à maioribus suis, qui similiter proximè illos præcesserunt, eandem ipsam accepisse, & ita deinceps, donec successione series continua ad Apostolos ipsos perducatur, qui Ecclesiam Christi plantauerunt. Hanc probandi rationem aptissimam esse sanctissimi Patres etiam iudicârunt, eamq; ipsi contra sui temporis hæreticos

cos passim vsurpauerunt: Quo quidem in genere maxime est illustris illa Diui Irenæi sententia: *Traditionem, inquit, ab Apostolis, & annunciatam hominibus fidem, per successiones Episcoporum peruenientem vsq; ad nos, indicantes, confundimus omnes eos, qui quoquo modo vel per sui placentiam malam, vel vanam gloriam, vel per cacitatem et malam sententiam, præterquam oportet colligunt.* Sed vt hanc argumentandi formam nobis cõpetere doceamus, cõfirmandum iam est, nos hanc ipsam doctrinam, quam Romana nunc tenet Ecclesia, ab iis, qui proximo seculo præterierunt, & illos similiter ab antecedentibus proximè suis maioribus, & sic deinceps vsq; ad Apostolorum tempora accepisse. Quod his modis certissimè ostendimus.

Lib. 3. cap. 5.

Doctrinã Ecclesie Romanæ ab Apostolis traditam esse, argumentis probatur.

PROBATIO I.

PRIMÒ. Quotiescunq; in Ecclesia aliqui ab Apostolica doctrina discesserunt, cõstat eos tandem à Catholica Ecclesia, iuxta diuinas^a promissiones, quas habet, notatos primùm, deinde repressos & proscriptos esse; idq; cum personarum ac temporum notatione variis historiis est proditum. Quo autem tempore vel à quibus Ecclesiis primùm, post Apostolorum tempora, doctrina ea, quam nunc Ecclesia Romana tenet, cõtra doctrinam Apostolicam introducta fuerit, doceri non potest; multoq; minus constat, illi vnquam ab Ecclesiis Catholicis (ab Ecclesiis Catholicis inquam, non ab vno vel altero, vel paucis hæreticis, qui & ipsi cõmuni Ecclesiarum sententia damnati fuerint, vt Huls, VViclephus, & similes) reclamatum esse. Dum autem Sectarij, qui Ecclesiam accusandi partes sceleratè sibi sumpserunt, id non ostendunt; iure optimo possessionem huius doctrinæ Apostolicæ, tanquam hæreditatis à nostris maioribus acceptæ, nobis vendicamus.

Isa. 59. Matt. 16. Ioan. 14. & 17. &c.

Id videre est passim in auctororũ Orthodoxorũ Chronicis.

^b VVolfgang^o
Muscul in lo-
cis com. c. 12.
de Eccle.
^c Lutherus in
supput. anno-
rum mundi.
^d Illyricus in
catalo. testiū
verit. in præfa-
tione & alij
passim.
^e Id apparet
satis ex episto-
lis eius.

*Doctrinam A-
postolicam nū-
quam fuisse in
Ecclesia Roma-
na mutatam.*

Lib. de præ-
script. post
medium.
Matth. 16.

Sadeel contra
Theses Pofin.
& alij.
*Multum inter-
esse, utrum pri-
uato vel com-
muni errore
doctrina corru-
pta esse dica-
tur.*

Nam quod ^b quidam ex Sectariis dicunt, abhinc an-
nis circiter quadringentis doctrinam Apostolicam in Ec-
clesia palam corruptam esse; ^c alij abhinc ferè sexcentis;
^d alij abhinc ferè mille, circa tempora videlicet D. Gre-
gorij: nonne satis hac opinionum varietate declarāt, ha-
bere se nihil ea de re compertum? Fuit temporibus Gre-
gorij communis orbis terrarum ea fides, quam defendit
Gregorius; vt qui cum omnibus Ecclesiis earumq; Epi-
scopis ^e communionem habuit. Eandem autem fidem
Gregorij, post Gregorij tempora vsq; ad nos, in orbe cō-
muni atq; Catholicam fuisse fidem constat de omni-
bus hodie doctrinæ capitibus controuersis. Quomodo
igitur aut Gregorij temporibus, aut post Gregorij tem-
pora doctrina illa, quæ sola erat vbiq; terrarum eadem,
corruptela doctrinæ Apostolicæ fuit? *Quod enim apud
multos, & multò magis quod apud omnes, vnum inueni-
tur, non est erratum, sed traditum,* inquit verissimè Tertul-
lianus. Et impossibile est, vt in orbe toto contra legiti-
mam Christi Ecclesiam *porta inferorum proualeant*, cor-
ruptelaq; Apostolicæ fidei vbiq; obtineat, sicut obti-
nuit à tempore Gregorij, atq; adeò Apostolorum vsque
ad nos, fides ipsa Gregorij.

Quod autem Sectarij quidam hoc loco respondent,
iam vsq; ab Ecclesiæ exordio Apostolicam doctrinam
corrumpi cœpisse, id verò nihil quidem pertinet ad rem,
de qua nunc agimus. Quærimus enim, quando Aposto-
lica doctrina adulterari cœperit, non tantum priuato
vnus aut paucorum errore, sed communi eius cœtus cō-
sensu qui vera Christi Ecclesia antea fuisset, quiq; proin-
de, deficiens communiter à vera fidei doctrina, vera eti-
am esse Christi Ecclesia desierit.

Hæc

Hæc enim summa eius accusationis, quam Ecclesiæ Romanæ non ita pridem Sectarij intentârunt, est: cum aliquando esset cœtus verè fidelium, hoc est, cum fuisset aliquando legitima Christi Ecclesia, ab ipso Apostolo Paulo, aliisque permultis Apostolicis sanctissimisque viris, magnificè etiam ob integritatem fidei laudata; demum errore communi ab Apostolica veraque doctrina fidei degenerâsse, adeoque legitimam Christi Ecclesiam esse desisse. Hoc autem quando factum sit, iure nos optimo percunctamur Sectarios; quando, inquam, vel omnino, vel ex parte, Apostolica doctrina corrumpi in Ecclesia Romana, communi (communi, inquam) errore cœperit. Etenim priuatis erroribus, non dubium est, quin iam inde ab Ecclesiæ primordio seductores aliqui veritatem fidei adulterare tentauerint, quos passim suis in epistolis confutauit Apostolus, qui etiam idcirco ad Thessalonicenses scribens aiebat, iam suo tempore *mysterium iniquitatis operari*. Quando autem communi eius cœtus consensu, qui vera fuisset Christi Ecclesia, corrumpi Apostolica doctrina vel omnino vel ex parte cœperit; hoc verò est, quod expedire nobis nequeunt Sectarij iure ac merito de ea re interrogati.

Sectarij quomodo Romanam Ecclesiam accusent de defectione.

Rom. I.

Accedit quod de auctoribus per quos ea communis corruptela sit inuecta, & quomodo deinde ab Ecclesia vera fuerint illi repressi, nihil isti proferre possunt. Nisi quod planè incredibiliter, & admodum etiam ridiculè quandoque solent (ne videantur ipsi esse hæretici) nobis affingere errores quorundam veterum hæreticorum; qui tamen à nulla alia Ecclesia, neque secundum vllam aliam doctrinam nisi nostram, damnati & profligati ex Christi castris sunt. Verbi gratia: Dixerunt Ebionitæ, non solam Christi fidem (quatenus ea vox pro tota lege Christi

Quam ineptè Sectarij hæreticorum quorundam errores Catholicis asserunt.

^a Niceph. lib.
3. hist. cap. 13.

^b In refutat.
Apolog. caus.
farū Herbran-
di, cur institu-
tum certamē
de idololatria
deferret, 2.
p. causa 1.

*Sectariis in-
cumbere ut pro-
bent doctrinā
Apostolicam in
Ecclesia Roma-
na fuisse muta-
tam, nec id fa-
cere posse, ideo-
que causa ca-
dere.*

*Tergiversatio
Sectariorum in
quæstione de
Ecclesia Roma-
na doctrina,
utrum sit Apo-
stolica.*

sti accipitur) ad salutem sufficere: intellexerunt autem etiam requiri^a caremonias & obseruationem veteris legis. Quia verò nos docemus, non solam fidei virtutem, sed aliis etiam animi bonis motibus, vt caritatis, &c. & obseruatione aliorum mandatorum Christi, salutem comparari: Nugantur isti, doctrinam illam Ebionitarum nos defendere. Quis non videt discrimen? Ac ratione: què facili similes istorum in hoc genere leuissimas nugas confutau^b alio loco.

Sed aiunt præterea se ex libris ipsis Apostolicis, id est, ex Scriptura sacra, probare, contraria nos Apostolica doctrinæ sentire. Id verò non modò falso, sed etiam admodum ineptè ab illis in hac controuersia obiicitur. Cum enim quæstio aliàs de Scripturæ sententia & interpretatione in variis doctrinæ capitibus inter nos agitur; eaq; sit propter istorum pertinaciam penè interminabilis: postulam^a ab ipsis duo. Primum, vt quandoquidem Ecclesiæ accusatores sunt, quibus incumbit ex officio probare, planum nobis ex Scriptura faciant, doctrinam suam esse Apostolicam potius quàm nostram. Hoc verò cum præstare non possint, eoque nomine (sicut est accusatorum lex) causa cadant; nec videant tamen, vt sunt cæci, à nobis potius se in quæstionibus omnibus tanquam corruptores Apostolicæ doctrinæ reuinci: Petimus deinde, vt compendio historiarum, notatis temporibus & personis, testimoniisque contrariis Catholicorum, doceant, nostram doctrinam post Apostolorum tempora contra Apostolos aut eorum in doctrina successores inuectam in Ecclesiam fuisse. Hic dico ineptè ipsos facere, si ad quæstionem de Scripturæ sententia infinitam regredi velint. Quod nostri quidem non idè in hac de Ecclesia controuersia detrectant, quia de doctrina ipsa ex Scri-
pturæ

pturæ fundamentis disputare nolint (faciunt enim id in singulis doctrinæ locis controuersis, satis copiosè, & voce quotidie in templis & scholis, & scriptis etiam libris, pluribus fortè quàm est necesse) sed vt quæstio de vera Ecclesia atque adeò de veritate in vniuersum doctrinæ, finem aliquando habere, compendioque diiudicari possit ex iis notis, quibus Ecclesiam suam Deus discerni voluit, quarum vna est hæc originis Apostolica.

Postulamus igitur ab Aduersariis, vt si Ecclesia Romana ab ea fide Apostolica communiter defecit, quæ de ea per vniuersum mundum, vt Apostolus inquit, cum laude aliquando *annunciabatur*; nobis tempora, auctores, & modum indicent eius defectionis. Cùm enim hæreses in vtilitatem Ecclesiæ diuinitus permittantur, vt qui probati sunt, sicut Apostolus inquit, *manifesti fiant*; cumque maneat Spiritus veritatis cum Ecclesia in æternum: certè fieri nequit, vt doctrina vera atque Apostolica, vel simul, vel sensim per partes, palam adulteretur, quin id ipsum in Ecclesia manifestissimum fiat.

Rom. i.

1. Cor. ii. Semper in Ecclesia notari ex orientes hæreses.

Non enim Ecclesia, vt Sectarij quidam ludunt, tanquam singulare alicuius hominis corpus est, quod nemine animaduertente labefactari sensim potest, donec totum appareat rabidum. Neque etiam ideò nauicula Petri eadem nominatur, quia vt nauicula potest nemine attendente rimas paulatim facere, donec fluctibus tandem obruatur: sic sensim etiam Ecclesia ipsa possit inquinari eiusmodi erroribus, qui neque sciuntur, neque notentur, neque damnentur ab Ecclesiæ coetu. Non est in hoc comparatio, sed in eo, quòd vt corpus, sic etiam Ecclesia variis ex membris constat, & tentationibus variis, sicut nauis fluctibus, quatitur, dum ad portum patriæ cœlestis appellit. Cùm verò *ciuitas etiam supra montem posita*

Sadeel contra Theses Pofnaniende Ecclesia. Non potuisse sensim fidelibus ipsis non animaduertentib. corrumpi doctrinam Apostolicam in Ecclesia, sicut Sectarij negatur.

Matth. 5.

sita

sita sit & luce solis clarior; necesse est, ut sensim in ea no-
tentur errores, si sensim in illam irrepunt.

Itaque cum multas ac varias doctrinae corruptelas
iam inde ab Apostolorum temporibus diversi haeretici,
tanquam zizaniæ, superseminare in agro Ecclesiae con-
tra fidem Apostolicam tentauerint: nulla tamen ex illis
est, cuius auctorem, originem, progressum, extirpationem,
notatis temporibus assignare ipsi non possumus.
Imò verò ex qua haeresum facere doctrina Lutheri alio-
rumque; Sectariorum sit hausta, clarè & distinctè eiusmodi
obseruatione docemus. Potèstne igitur isto modo indi-
cari, quo tempore, à quibus, qua ratione, ea quæ hodie est
doctrina Ecclesiae Romanae, contra doctrinam Aposto-
licam inuecta sit, & rursus à Catholica Ecclesia reiecta:
profectò non potest. Quare alterutrum fatendum est,
vel doctrinam, quam hodie tenet Ecclesia Romana, esse
planè eam, quam ab Apostolis initio sine controuersia
accepit; vel si corruptela potius illius doctrinae Aposto-
licae est, Spiritum sanctum Ecclesiam suam deseruisse, qui
de ea iniquatione doctrinae nullis seculis præteritis ante
Lutherum ipsam admonuerit; atque etiam orbem uni-
uersum perpetuo quasi lethargo laborauisse, qui non
animaduertit, neque literarum monumentis prodide-
rit tantam in religione Romana mutationem. At hoc
incredibile est: alterum illud igitur est verum, nempe do-
ctrinam Ecclesiae Romanae esse incorruptam planeque
Apostolicam.

Quæ ratio eò apud me maioris est ponderis, quòd il-
la similiter video veteres Patres suorum temporum he-
reticos refutasse, Ecclesiaeque doctrinam in uniuersum
Apostolicam esse probauisse, cum illi æquè atque iam
Sectarij à doctrina Apostolica eam descuiisse comminif-
cerentur.

*Vide supra, ubi
probatum est,
solam Ecclesiam
Romanam esse
sanctam.*

*Eodem modo iam
probari doctrinam
Ecclesiam
Romanam esse
Apostolicam, quo
ad os aduer-
sus haereticos.*

cerentur. Videamus, inquit Tertullianus, ne Apostoli simpliciter & plenè omnem regulam ordinem omnibus ediderint: Ecclesia autem suo vitio aliter acceperint, quàm Apostoli præferabant. Omnia enim, inquit, ista scrupulositatis incitamenta inuenias prætendi ab hæreticis. Et plus satis, Tertulliane, cum hodie prætextum impium notamus in nostris Sectariis. Sed subiungit deinde eiusmodi calumniæ refutationem: Hoc, inquit, si ita est; neglexerit officium Dei villicus, Christi vicarius Spiritus sanctus, sinens Ecclesias aliter interim intelligere, aliter credere, quod ipse per Apostolos prædicabat. Quomodo, inquit, verisimile est, ut tot ac tanta Ecclesia in vna fidem errauerint? nullus inter multos euentus, vnus est exitus: variasse debuerat error doctrina Ecclesiarum. Ceterum quod apud multos vnus inuenitur, non est erratum. Hactenus ille, & rectissime quidem. Vbi enim Ecclesia, inquit B. Irenæus, ibi & spiritus Dei: & ubi spiritus Dei, illic Ecclesia & omnis gratia, spiritus autem veritas.

Neque facere possum, quin hîc propter loci opportunitatem adscribam pulcherrimam, ac spiritu Dei plenam, Campiani nostri, non ita pridem fortissimi in Anglia Christi martyris, orationem, qua figmentum Sectariorum de corrupta doctrina in Ecclesia Romana, mirifice redarguit. Quando, inquit, fidem tantoperè celebratam Romaperdidit? Quando esse desit, quod antè fuit? Quo tempore? Quo Pontifice? Qua via? Qua vi? Quibus incrementis urbem & orbem religio peruasit aliena? Quas voces, quas turbas, que lamenta, ea res progenuit? Omnèsne orbe sopiti sunt, dum Roma, Roma inquam, noua Sacramenta, nouum sacrificium, noua religionis dogmata procuderet? Nullus exstitit historicus, neque Latinus, neque Græcus, neque remotus, neque citimus, qui rem tantam vel obscure iaceret in commentarios?

b

Atque

probauerunt
Patres Veteres.
Lib. de præ-
script.

NOTA.

Lib. 3. contra
hæres. cap. 40.

In libello de-
cemrationum
pro doctrina
Ecclesie Rom.
ratione 7.

Exemplis manifestis ostenditur, esse incredibile quod Sectarij fingunt Ecclesiam Romanam non esse Apostolicam doctrinam.

NOTA.

Atque, ut ego quidem aliqua ratione exprimam, quantam apud animum certè meum hæc oratio Campani vim habeat: hoc utar exemplo. Censent Sectarij, institutum sacrificandi Eucharistiam, moremque sanctos inuocandi, & aliorum eiusmodi cultuum, turpissimam esse idololatriam, atque adeò non minus, sed multo etiam magis peruersum, Apostolicæque doctrinæ contrarium, quàm si quis vellet ritu gentilium aut Iudæorum, oues & boues aliasque pecudes immolare Deo, aut pro Diis venerari volucres & serpentes. Obsecro, quis nunc credat, fieri his temporibus posse, ut vel Pontifex aliquis Romanus, vel alius quisquam, eiusmodi ritus immolandi animalia, vel adorandi serpentes, contra Christi Apostolorumque doctrinam in Ecclesia inducat, tum Spiritu sancto coniuente, tum eadem ipsa Ecclesia Catholica per cunctum orbem & consentiente & planè dissimulante, neque notante quidem ad memoriam posterorum talem Christianæ atque Apostolicæ doctrinæ deprauationem? Profectò insanus est, ac mente omni caret, qui hoc existimet in Christi Ecclesia posse euenire. Quod si hoc accidere posse incredibile est: quomodo credi potest, id ipsum iam antè euenisse? Quomodo, inquam, est verisimile, & sacrificium Missæ (v. g.) atque adeò ritum vestium sacrarum, & templorum; & morem venerandi imagines, ac Diuos inuocandi; æquè (ut assument Sectarij) Apostolicæ doctrinæ contrarium esse, atque immolandi animalia ritum; & tamen in Ecclesiam per cunctum orbem sic esse introductum, ut neque repugnauerint in ea re vnquam Christiani populi, neque posterorum quidem memoriæ, cum obseruatione personarum & temporum, talem corruptelam religionis prodiderint? Porrò, si hoc in vno etiam vel altero dogmate factum

factum esse, incredibile apparet: quanto id videri debet incredibilius, si res omnes cumules hodie controuersas, in quibus Sectarij criminantur Ecclesiam Catholicam communi errore ab Apostolorum institutis doctrinaque recessisse? Me quidem hæc consideratio certissimè apud animum meum statuere facit, aut nullam omnino esse in orbe incorruptam doctrinam Apostolorum, quod existimare nefarium esset, aut eam esse, quam retinet Ecclesia Romana, quæ proinde verissimè est Ecclesia Christi Apostolica.

SECVNDÒ, Id ipsum probamus, quia, vt maximè consuetudines aliquæ pro ratione temporum, vt fit, variæ fuerint: tamen quod attinet ad doctrinam ipsam de auctoritate statuendi, quod in Ecclesia conuenit, aliisque doctrinæ locis hodie controuersis, sæpe nostri ostenderunt, Patres & Doctores illustres, qui ab Apostolorum temporibus ad hæc vsque tempora diuersis ^a seculis scripserunt, nobiscum esse consentientes. Quod profectò verissimum esse, ab his deprehenditur, qui non Sectariorum more pauculas quasdam sententiâs obscuriores hinc inde in monumentis Patrum venantur, sed locos ipsos perlegunt & cum iudicio conferunt. Consensus autem ille diuersarum ætatum manifesto argumento est, continua serie successionis eam doctrinam iam inde ab Apostolico seculo ad nos vsque peruenisse.

TERTIÒ. Non tantùm Patres ac Doctores illustres per omnes ætates ad hæc nostra vsque tempora in doctrinæ capitibus hodie controuersis nobiscum consentiunt: sed disertis etiam verbis passim ^b confitentur, Ecclesiam Romanam; cui, similiter vt iam, Pontifices Romani variis temporibus præfuerunt, legitimam & Apostolicam esse Ecclesiam. Neque verò hîc obstat, quod veteres

b 2 Patres

PROBATIO II.

^a Hanc etiam continuationem doctrinæ ostendit per singulas annorum centurias à Christo nato, Genbrardus Theolog. Parisien. in docta illa sua Chronologia non ita pridem edita. Vide etiâ Sanderum, de visibili Mōnarch. Ecclesiæ.

PROBATIO III.

^b Irenæus lib. 3. ca. 3. August. cont. ep. fund. cap. 4. & aliâs passim. Ambr. Serm. 47. de fide Petri. Hieron. in epist. ad Damasc. de ver-

bo Hypostas.
Cyprian. lib. 1.
epist. ad Cor-
nel. & lib. 4.
epist. 9. ad Pup.
& alij.

e Lege præfer-
tim Irenæu &
August. locis
cit. & Tertul.
lib de præscri-
pt. & Optatū
lib. 2. contra
Parmen. &c.

PROBATIO
III.

*Magdeburgen-
ses centuriato-
res doctrinam
potius Ecclesie
Romane osten-
derunt esse A-
postolicam.*

In præfat. lib.
pro epist. Pon-
tif. & canonib.
Apost. cō-
tra Magde-
burgen.

Patres non videantur de hac ipsa numero congregatio-
ne, quæ hodie paret Romano Pontifici, paruitque Ponti-
ficibus recentioribus, esse loquuti. Huic enim quoque
testimonium re ipsa perhibuerunt, eo ipso, quod non alia
de causâ fatebantur, eum cœtum hominum, qui cum
Romana Ecclesia communionem illis temporibus ha-
bebat, esse Apostolicum, nisi quia successione Episcoporum
ac populorum, atque adeo etiam ipsius doctrina,
cum illa ipsa Ecclesia primitiua coniungebatur, quæ fuit
ab ipsis Apostolis plantata, sicut hodie planè coniungi-
tur Ecclesia quæ nunc est Romana.

QUARTO, cùm Aduersarij contrà, testimonijs vete-
rum, tum alibi, tum maximè in historia Magde-
burgenſi probare voluerint, non retineri à nobis, sed in-
staurari à se potius doctrinam ab Apostolis traditam; hoc
adeo non præstiterunt, vt tanquam laborassent ipsi pro
nobis, non suam, sed nostram omnino originem ostēde-
runt esse Apostolicam. Etenim (vt optimè Turrianus no-
ster annotauit) præcipuus illorum labor in eo consum-
ptus est, vt ex omnibus Ecclesiæ ætatibus testes collige-
rent & accerserent, qui pro nobis, nostraque doctrina,
contra se testimonium dicerent, vt id ipsi testimonium
non aliter refellerent, quàm auctoritate sua (magna sci-
licet) affirmando, nãuos atque errores esse eiusmodi Pa-
trum, quod nobis fuerint suffragati. Qua quidem re non
minus stultè fecerunt, quàm reus aliquis faceret, si dum
nullum innocentie suæ idoneum testem inuenire pō-
test, laboraret tamen in testibus accersendis, qui ipsum
condemnarent, vt coram iudicibus deinde diceret, illos
omnes mentiri. Atque hoc idem iudicium est aliorum
omnium, qui cum iudicio aliquo historiam illã Centu-
riatorum Magdeburgensium legunt. Nulla enim anno-
rum

rum centuria est ex tredecim, in quas memoriam tem-
poris à Christo nato ad annum vsque circiter 1300. parti-
ti sunt, in qua non ipsi aperte^d indicauerint, Orthodo-
xos, qui vnaqua; centuria floruerunt, doctrinæ nostræ
vel more institutoq; religionis, vel fidei dogmatibus ex-
plicandis, vel damnandis hæreticis (quorum isti nunc di-
scipuli sunt) suffragari: nisi quod inclinationem doctri-
næ, nãuos, superstitiosos cultus, erroresque Doctorum
(scilicet) appellant.

d Id maxime
animaduerte-
re licet in vna-
qua; centu-
ria ca. 4. cuius
inscriptio vbi-
que est, de do-
ctrina, & ca. 5.
cuius inscri-
ptio est de hæ-

resibus, & cap. 6. cuius inscriptio est de cærimoniis & ritibus; & cap. 7. cuius inscriptio est
de gubernatione Eccle. & cap. 10. cuius inscriptio est de Doctoribus & Episcopis. Item
quandoque in præfationibus ipsarum centuriarum. Item sæpe etiam in cap. 2. quod est
de Ecclesia; & in cap. 3. quod est de Ecclesiæ persecutione.

ALIA Ecclesiæ proprietates, ex qua item, tanquam ex
nota, dignosci illam debere dicebamus, recte est or-
do. In quo maxime illustris est auctoritas atq; dignitas
Ecclesiastici ministerij, continua serie successionis Epi-
scoporum ac Ministrorum Ecclesiæ constans, quos Deus
vsq; ad seculi consummationem esse voluit, vt tanquam
Pastores & Doctores in vera solidaque doctrina conti-
neant atq; confirmet fideles alios, ne falsarum opinio-
num vento circumferantur. Hinc verò propterea fir-
missimum ad veram Ecclesiam comprobendam argu-
mentum ducitur, quia ex epistola ad Ephesios perspi-
cuum est, doctrinam fidei veram, atq; ad eò communica-
tionem cum legitima Christi Ecclesia, ab huiusmodi Pa-
storum atque Doctorum ministerio disungi non posse.
Nam Apostolus nobis declarat, consilium Dei fuisse, per-
petuò vt in Ecclesia sint Pastores, à quibus Christianus
populus doctrina solida rectè informari possit. Cuius
quidem consilij, cum totum ad Christiani populi salu-
tatem accommodatum sit, ea certè vis est, vt nunquam nõ
idem populus, in Ecclesiæ legitimis Pastoribus doctri-

V.

Ephes. 4.

*Continua suc-
cessio ministro-
rum, cur sit Ec-
clesia nota cer-
ta.*

nam veram reperturi sint, si ab iis eam requirant. Id autem ut consistat, omnino fatendum est, secundum legem quidem ordinariam Dei, neququam fieri posse, ut legitima perseveret in Ecclesia successio Pastorum, & tamē apud eos non sit vera atq; solida fidei doctrina. Quod & illa etiam ratione manifestissimè patet. Si enim fieri posset, ut omnes legitimi Ecclesiæ ministri à vera fide aberrarent, posset quoq; euenire, ut aberrarent item cum illis reliqui fideles omnes. Sequuntur enim hi, imò sequi debent, vocem Pastorum. At ut oues omnes & Pastores errent, id est, ut erret Ecclesia vniuersa, quæ constat omnis, ut Diuus Gregorius Nazianzenus ait, ex ouibus & pastoribus, fieri, ut suprà est probatum, nullo modo potest. Ergo neque ut errent omnes Ecclesiæ ministri legitimi.

In orat. de modo der. in disput. habenda.

Patres ex successione ministrorum ostendisse veram Ecclesiam.

Lib. de præscript.

In Psalmo contra partē Donati post medium.

Lib. contra epist. fund. c. 4. Atque eodem modo idem Aug. argumentatur in epist. 165. ad literas cuiusdam Do-

Hoc cum præclarè olim intelligerent sanctissimi Patres, ipsi quoq; contra sui temporis hæreticos vehementer premebant istud argumētum, quod pro Ecclesia vera, ex legitima Episcoporum auctoritate, continua successione ab Apostolis proueniente, ducitur. *Edant*, inquit Tertullianus, *origines suarum Ecclesiarum: euoluant ordinem Episcoporum, ita per successiones ab initio decurrentes, ut primus ille Episcopus aliquem ex Apostolis, vel Apostolicis viris, qui tamen cum Apostolis perseverarit, auctorem habuerit vel antecessorem.* Item Augustinus aduersus Donatistas: *Numerate*, inquit, *Sacerdotes primò ab ipsa sede Petri: & in ordine illorum Patrum quis cui successerit, videte.* Et contra Epistolam fundamenti; *Tenet me*, inquit, *in Ecclesia Catholica ab ipsa sede Petri Apostoli, cui pascendas oues suas Dominus commendauit, usq; ad presentem Episcopum successio sacerdotum.* Hoc argumento Augustinus nunquam esset permotus, nisi ex sacris literis didicisset à manifesta continuataque

Pasto-

Pastorum Ecclesie successione, doctrinae veritatem atque adeo legitimam Christi Ecclesiam diuelli non posse. Quod enim ait: *Tenet me in Ecclesia Catholica, sacerdotum successio*: tantundem valet, ac si dixisset: Ideo in huius coetus communionem permaneo, quoniam in eo existimo esse cum successione veritatem coniunctam, quae tanquam anima est Ecclesiae. Præterea ^a Irenæum, ^b Epiphanium, ^c Cyprianum, ^d Optatum, & alios, qui similiter ex eiusmodi successione, tanquam ex certa nota, dignosci legitimam Ecclesiam voluerunt.

Hanc notam ordinis in manifesta Pastorum atque Doctorum successione, in solam Ecclesiam, quae Romano Pontifici paret, conuenire, clarius est, quam ut ab ipsis Sectariis negari villo modo possit. Constat enim à Diuo Petro vsque ad Gregorium ipsum decimum tertium, qui Pontifices in Ecclesia Romana, successione serie præfuerint, itemque in aliis etiam Ecclesiis omnibus qualis itidem fuerit à sua cuiusque Apostolica origine successio Pastorum. Contra Sectarum magistri, quibus ipsi Apostolicis viris loco atque ministerio Ecclesiastico successerint, demonstrare non possunt. Imò ne volunt quidem cum iis aliquid esse sibi commune, qui in illo externae successione ordine suum locum ministrorum tenent. Itaque quod Optatus Mileuitanus de Victore hæretico Donatista, inquit, eum Romæ fuisse *filium sine patre, discipulum sine magistro, &c.* hoc idem rectè de Lutero dici potest, itemque de Zuinglio, Caluino, & aliis Sectariis, qui primariis in urbibus nostra Patrumque memoria errores disseminârunt. Hi enim *nemini succedentes* (ut de Nouatiano Cyprianus scripsit) *à se ipsis Episcopi ordinati sunt* & tanquam *de se prodigiôsè nasci voluerunt*, ut inquit de hæreticis aliis Optatus. Quod cum ita sit, non sunt Ecclesia Christi illi

nat. in qua Pontifices oēs enumerat vsque ad Anastasium.

^a Lib. 3. c. 3.
^b Contra hæref. 27.
^c Lib. 1. ep. 6.
^d Lib. 2. contra Parmen.

Legitima successione ordinis soli Romanae Ecclesiae competere.

Lib. 2. contra Parmen.

Lib. 1. ep. 6.

Lib. 1. contra Parmen.

coetus,

coetus, qui ab eiusmodi Sectariis sunt eruditi. Ceterum hic respondent dupliciter. Primum, externam successionem Pastorum & Doctorum in ministerio tantum externo & loco, minimè ipsam per se indicium esse veræ Ecclesiæ, nisi cum successione sit coniuncta in eadem doctrina Apostolica. Ab hac autem descivisse Pastores & Doctores qui adhærent Romano Pontifici. Proinde, quamvis in locum illi successerint Apostolorum, tamen nihil minus quàm Apostolicam esse eam Ecclesiam, quæ ipsis adhæret. Deinde aiunt, se quantumvis careant illa successione, tamen legitimos esse Pastores & Doctores, quoniam diuinitus sint ad instaurandam doctrinam Apostolicam excitati extraordinaria vocatione: nō minus quàm olim Prophetæ, aut ipsi etiam Apostoli: qui auctoritatem docendi minimè sunt consequuti ordinaria successione.

Non posse Sectarios illo modo defendere esse se legitimos Ecclesiæ Ministros.

Successionē in doctrina verā non posse à successione ipsa Pastorum Ecclesiæ separari.

Sed quis non videat utrumq; ab istis vanissimè dici? Quod enim ad primum attinet, paulò antè ex Scriptura & Patribus probauimus, à successione legitima & ordinaria Pastorum omnium & Doctorum Ecclesiæ neutiquam separari posse veritatē Apostolicæ doctrinæ. Quare fatemur, si successio legitima Pastorum & Doctorum absq; doctrinæ veritate staret, non ex illa satis posse veram Ecclesiam demonstrari. Sed pernegamus (secundum legem quidem Christi ordinariam) doctrinæ veritatem ab illa successione penitus seiungi posse; ita nimirum, ut nulli aliquando supersint in illa successione Doctores atque Pastores, qui doctrinam incorruptam retineant, sed omnes à verò aberrant. Quid enim si Augustino, Irenæo, Cypriano, & aliis Patribus, à successione Pastorum & Doctorum Ecclesiam Christi, atque adeò veritatem in ea doctrinæ quasi compendio quodam demonstrantibus,

tibus, Lutherus aliquis vel Calvinus, vel quiuis alius recens Sectarius, obieciſſet, ex ſucceſſione ipſa miniſtro- rum per ſe, veram Eccleſiam demonſtrari non poſſe, niſi cum ea ſucceſſione veritatem doctrinæ cõiunctam eſſe argumentis aliis comprobetur? An nõ hoc fuiſſet ſtulti- tiæ ſanctiſſimos atq; eruditiſſimos Patres arguere, quòd ex ſucceſſione pro vera Eccleſia argumentarentur, cùm potius deberent argumentari ex vnica veritate doctrinæ? Atqui illi veritatem doctrinæ, vnà cum legitima Eccle- ſia, rectè ex ordinaria illa ſucceſſione probari poſſe puta- uerunt, quia nec Eccleſiam, neque ad eò veritatem do- ctrinæ ab illa Doctõrum ſucceſſione ſeiungi poſſe exiſti- mabant. Hac veriſſima perſuaſione fretus D. Gregorius Nazianzenus hunc in modum ſui temporis hæreticos Arrianos exagitat: *Absconditam poſt Chriſtum ſapientiam nobis annunciant. Rem lachrymis dignam. Si enim tri- ginta his annis fides originem habuit; cùm quadringenti ſerè an- ni ab eo tempore fluxerint, quo Chriſtus palam cõſpectus eſt; ina- ne tanto tempore fuit Euangelium. Inanis etiam fides noſtra. Et Martyres quidem fruſtra martyrium ſubierunt. Fruſtra etiam tales tantiq; Antifites populo præſuerunt.* Itẽ Hieronymus: *Cur poſt quadringentos annos docere nos niteris, quod antè ne- ſciimus? Vſque in hunc diem ſine iſta doctrina mundus Chri- ſtianus fuit.* Et Tertullianus in præſcriptionibus contra hæreticos: *Qui eſtis, inquit, vos? Vnde aut quando veniſtis?*

Num verò illi hæretici, quos ita ſanctiſſimi Patres refutabant, nouam & ab Apoſtolica traditione diuer- ſam doctrinam proferre ſe fatebantur? Minimè. Sed id tamen Patres eo argumento conuincebant, quod ſecus illi docerent, quàm ordinarij miniſtri ante illos docui- ſent, à quorũ ordinaria vocatione & ſucceſſione do- ctrinam Apoſtolicam ſeparari non poſſe Patres illi ſan- ctiſſimi

Episto. 2. ad Cleidon.

In epist. ad Pa mach. & Ocea an. de erroribus Origenis.

Sectarios iam eodẽ modo quo veteres hereticos terguerſari, & eodẽ modo reuinci quo illi à Patribus cõſutabantur.

Lib. 4. aduers.
heret. cap. 4.

Eodem lib.
cap. 45.

atissimi meritò persuasi erant. Quod ipsum euidentissimis illis verbis affirmat D. Irenæus. *Obaudire oportet iis, qui successione habent ab Apostolis, qui (id est, quia) cum Episcopatus successione charisma veritatis acceperunt.* Et rursus: *Vbi charismata Domini posita sunt, ibi oportet discere veritatem; apud quos est ea, quæ est ab Apostolis successio.* Hi enim eam, quæ est in vnum Deum, qui omnia fecit, fidem nostram custodiunt, & Scripturas sine periculo nobis exponunt. Vides quemadmodum ex successione, certo quasi vinculo colligit veritatem?

Sectarios non esse à Deo extraordinarie ad docendum missos.
In orat. de veris ac falsis Doctor.

Quod autem isti aiunt, se extraordinario modo diuinitus esse vocatos atque missos, vt olim Propheta & Apostoli fuerunt: id verò non nisi vanissimè ab ipsis fingi demonstrari nuper alio quodam in loco. Vbi primùm aiebam, vix me credere, sic illos esse persuasos. Quanta enim temeritas est, homines & ventri plerumq; & mundo deditos; nec magnis aliquibus aut eruditionis, aut pietatis insignibus ornatos, hunc in modum apud se statuere: Ego neque vocatus ad Ecclesiasticum ministerium, neque missus modo ordinario sum, videlicet per seriem successione: sed sum tamen vocatus & missus ab ipso Deo, vel certè à Martino Lutero & similibus, qui sine successione fuerunt ipsi diuinitus tanquam Prophetae atque Apostoli, ad id ministerium excitati. Profectò dubitant isti saltem vtrum ita sit, nisi planè insaniunt.

Quanam argumentandi forma certissime probetur Sectarios non esse extraordinarie ad docendum missos.

Deinde neque Lutherum, neque vllum Sectarium extraordinario modo fuisse à Deo missum, hac ratione manifestissimè probatur: Si qui vnquam extraordinarie ad docendum diuinitus mitterentur; ijsic etiam ad persuadendum, diuinitus instructi essent, vt spectatis omnibus rerum circumstantiis, prudenter possent fideles, etiam vulgares, illis potius quàm ordinariis ministris fidem

fidem adhibere. Non sunt autem ita ad persuadendum diuinitus instructi Sectarij. Quare extraordinariè ad docendum missi diuinitus nequaquam sunt. Maior propositio patet. Quoniam quos extraordinariè Deus ad docendum contra doctrinam ab ordinariis ministris traditam mitteret; iis vt potius fideles omnes etiam vulgares crederent, procul dubio vellet: imò ad eam rem mitteret, vt ab iis omnes de veritate aduersus receptos errores docerentur. Neque verò Deus vult aut etiam velle potest, vt iis Doctoribus homines fidem habeant, quibus fides haberi prudenter nequeat re tota circumspèctè deliberata. Vult enim Deus, vt nihil nisi rectè ab hominibus agatur, rectè autem non creditur, nisi quod prudenter creditur. Atque ideò diuina testimonia dicuntur à Psalmista *credibilia nimis*, quia doctrina cœlestis eo modo, quo ex voluntate Dei hominum ministerio proponitur, dignissima est fide ac assensione prudentum. Quin sit igitur vera nostri argumenti Maior dubitandum non est; nempe qui extraordinariè ad docendum diuinitus mitterentur, eos ita etiam ad persuadendum diuinitus oportere esse instructos, vt omnes etiam vulgo fideles prudenter possint ac debeant illis potius, quàm ordinariis ministris, fidem adhibere.

Psalm. 92.

Nunc probo propositionem alteram argumenti minorem, videlicet nullos Sectarios ita diuinitus ad persuadendum esse instructos. Hi enim quò hominibus persuadeant, doctrinam quam proferunt, esse illam ipsam, quæ in Scripturis cõrenta, quæ ab Apostolis tradita, quæ miraculis olim cõfirmata, & in summa quæ vera sit, nulla realia præterquam vnica pollicitatione doctrine verè nituntur. Non multitudine, non antiquitate, non integritate vitæ, non vllo eiusmodi titulo, qui auctoritatem

*Non posse fide-
les prudenter
credere Secta-
riis.*

alioqui doctrinæ cōciliare posset, extraordinarij isti Pro-
phetæ cum Ecclesiæ Ministris ordinariis certare volunt.
Quin propterea tantum postulāt, vt sibi potius credatur,
quoniam verissimam, vt dicunt, ostendunt doctrinam.
At ipsa per se veritate doctrinæ quomodo ad credendum
prudenter induci poterunt ij, qui nō queunt ipsi satis di-
iudicare & perspicere doctrinæ veritatē? Quid opifices?
Quid rustici? Quid ad vnū omnes literarum ignari faciā?
Debent, inquit Sectarij, nobis potius, quàm Papisticis
ministris ordinariis credere, sibiq; persuadere à Deo non
esse ad repurgandā fidei doctrinam missos. Cur ita verò?
Quoniam nihil in vlla fidei quæstione hodie cōtroersa,
nisi ipsissimam Scripturæ sanctæ doctrinam docemus. At
maior hominum pars, iudicare de ipsa per se veritate do-
ctrinæ in quæstionibus cōtroersis nequit, vt suprà cō-
uicimus. Nam etsi sententiā fortasse vnus partis vtrunq;
possint vulgares fideles percipere: nō tamen cum alia cō-
traria accuratè conferre, nō argumenta vtrinq; suis mo-
mentis satis prudenter ponderare, nō deniq; ita intellige-
re, vt necesse est ad iudicandum de ipsa ratione doctrinæ;
quod sine doctrina, qua pleriq; carēt, fieri minimè potest.
Quomodo igitur ij prudenter animū inducent, vobis po-
tius credere, si nihil aliud, quàm doctrinæ veritatē, vt vo-
bis assentiantur, proponitis? Quid quod nō minus ab or-
dinariis ministris promitti veritatē animaduertunt? Cer-
tè est manifestum, eos, qui obiecto tātum veritatis titulo
opinionēs suas aliis persuadere student, non esse diuinitus
ad persuadendum ita instructos, vt prudenter omnes ho-
mines facturi sint, si illis potius crediderint. Solam autem
doctrinæ veritatem prætendunt Sectarij: Non sunt igitur
diuinitus ad persuadendum omnibus instructi: atq; adeò
neq; missi diuinitus ad docendum extraordinariè, vt antè
conclusimus. Hoc

Hoc ut clarius intelligeretur, hominem faciebam aliquem prudentem, neque tamen rerum Theologicarum peritum, secum ratiocinantem hunc in modum.

Audire Catholicos & Sectarios contrarias mihi sententias de fidei questionibus proponentes. Vtri verò parti potius adhaream? Certè illi debeo, cui si re circumspectè deliberata potius credidero prudenter sim facturus. Vult enim Deus, ut nò nisi prudenter credam. Sed quosnam potius veritatem proponere mihi prudenter persuasero? Catholicosne an Sectarios? Omnino duplex ratio suppetere potest ad id diiudicandum. Vna, si veritatem apud hos potius, quàm illos esse ipse perspiciam. Altera, si horum potius auctoritate mouear, ut ab his potius, quàm ab illis veritatem (tametsi eam ego non satis intelligam) doceri statuam. Priori modo, nempe ut ipse ex ratione doctrinae de veritate iudicem, nequaquam prudenter definire possum, utri potius veram doctrinam profiteantur. Neque verò, ut hac ego via ad veram fidei cognitionem perueniam, Deus à me requirit. Non enim res ipsas controuersas satis intelligo: nec me Deus obligat, ut quò fidem incorruptam tenere possim, in studium incumbam Theologiae. Restat igitur ut auctoritate me induci oporteat, quò demum statuat, apud hos potius, quàm apud illos esse doctrinam veritatem. Quod si auctoritate hominum me duci oportet: certè est necesse, ut quorum auctoritas, consideratis omnibus, maior & fide dignior est, iis potius assentiar. Porro eorum hominum, qui docent, auctoritas partim existit ex rebus naturalibus quae fidem conciliare solent, partim aliquando ex mirabilibus signis, quibus doctrinae veritas nonnunquam solet diuinitus comprobari. Naturalia quasi ornamenta, quae ad auctoritatem faciunt, sunt, ingenium, studia, antiquitas, multitudo, & id genus prerogatiuae eorum, qui in eadem doctrina consentiunt. Supernaturalia sunt, miracula, qualia ediderunt olim Prophetae & Apostoli, & alij qui ad doctrinam supernaturalem aduersus errores inueteratos homi-

In oratione illa de Doctoribus supra citata.

*Qua ratione
Vir prudens apud se prudenter deliberare possit utri potius parti, Sectariorumne an Catholicorum, assentiri debeat.*

nibus persuadendam diuinitus missi aliquando fuerunt. Tam igitur ut maioris pondere auctoritatis prudenter impellar, ad assentiendum alterutri parti, videlicet Catholicorum vel Sectariorum: comparatio mihi auctoritatis horum & illorum facienda est; ut quorum, omnibus consideratis, maior & fide dignior videbitur esse auctoritas, eos potius credam verum docere. Considerabo autem atque comparabo in utraque parte sigillatim tum naturales, tum supernaturales causas auctoritatis. Cerè quod ad naturales attinet, nihilo sunt Catholici atque ordinarij ministri Sectariis extraordinariis (sicut se volunt nominari) inferiores, quin imò multis partibus eis antecellunt. Quis enim ita despiat, ut censeat eos, qui fuerunt post Lutherum, Sectarios, vel ingenio, vel studiis, vel multitudine, vel antiquitate, vel integritate vitæ aut superiores aut pares esse iis omnibus Catholicis Ministris atq; Doctõribus, quos illi oppugnant, id est, omnibus qui à tot seculis sunt ac fuerunt in Germania, Gallia, Hispania, Italia, in toto orbe Catholici? Quod si verò me ad causas supernaturales auctoritatis conuerto, planè reperio, ne comparari quidem ullo modo cum ordinariis ministris Catholicis Sectarios extraordinarios posse. Quod enim aut quale, aut quando miraculum ediderunt, quo diuinitus probaretur, digniores esse ipsos fide? De nullo prorsus constat. Cùm tamen apud Catholicos nullo non ferè tempore variis in locis admirabiles euentus, beatissima præsertim Virginis aliorumq; Sanctorum intercessione, contingant. Si igitur extraordinarij Sectarij neque naturalibus ornamentis, aut superiores aut pares Catholicis & ordinariis Doctõribus, neque supernaturalibus ullo modo cum iis comparandi sunt; consequitur certè, Catholicorum auctoritatem, consideratis omnibus præponderare apud me debere. Cùmq; auctoritate ipse in hac varietate sententiarum de doctrina fidei (ut antè conclusum est) duci debeam: neque prudenter moueri possim, nisi à maiore auctoritate: statuo prorsus Catholicis potius, quàm Secta-

riis assentiri. Hos doctrinam fidei verissimam proponere: hos legitimos esse Doctores & Ministros: ab his doctrinam diuinitus reuelatam, & à Christo traditam, & ab Apostolis verbo, scriptis, miraculis cõfirmatam doceri credo: Sectarios autem omnes, non extraordinariè diuinitus ad docendum missos, neque ad eò vera docere, sed hæreticos planè extraordinarios esse (quales à Catholicis iudicantur) mihi persuadeo.

Ex his certò concludebam, omnino nihil Deum habiturum quod in illo tremendo tribunali opponat huic opifici, huic mercatori, huic nobili, huic homini illiterato, qui hunc in modum apud se ratiocinatus, doctrinam potius Catholicorum de multiplicibus atque variis illis quæstionibus hodie controuersis veram esse crediderit? An enim is conuinci poterit minus prudenter credidisse? Certè non poterit. Vna est enim auctoritas, inquit verissimè Augustinus, qua stultos, hoc est indoctos, ad sapientiam peruenire oportet. Neque minori, sed maiori auctoritate hominem moueri par est, vt animum inducat credere. Antecellunt autem auctoritate Catholici longè Sectariis, qua meritò atque prudenter mouentur, præfertim ij, qui non sunt docti. Quod cùm ita sit, non sunt diuinitus instructi ad persuadendum omnibus Sectarij: vnde sequitur, neque esse eos extraordinariè missos ad docendum; sicut antè sumus argumentati.

Atque id probabam rursus hoc modo: Quotiescunque Deus voluit, vt paucis & in speciem minus fide dignis aduersus reliquam multitudinem, tanquam extraordinariè missis, crederetur, toties supernaturalib⁹ signis, que naturalibus omnibus aliis ornamentis præponderarent, eorum auctoritatem hominibus comprobauit. Hoc animaduertere licet in Moyse, in Prophetis, in Apostolis, quorum doctrinæ veritatem signis mirabilibus, atq; prodigiis

Lib. de utilit.
cred. cap. 16.

Restè concludi
Sectarios non
esse extraordi-
nariè à Deo
missos quando-
quidem eorum
doctrina nullis
miraculis à
Deo comproba-
tur.

Hebr. a.

digitis Deus contestatus est, ut inquit D. Paulus. Hoc etiam ipsa ratio diuinæ prouidentiae requirit. Si enim supernaturalibus saltem virtutibus ij, qui naturæ alioqui ornamentis inferiores auctoritate sunt, superiores esse non videantur, quomodo poterunt homines, præsertim indocti, qui sola auctoritate commoueri debent, prudenter illis assentiri? Neque profectò rectè ab hominibus exigeretur, ut id crederent, quod non possent prudenter credere. Atqui nullis Deus mirabilibus ac supernaturalibus signis auctoritatem nobis istiusmodi prædicantium extraordinariorum commendauit; & sunt alioqui Catholicis, si cætera spectemus ornamenta, impares: Nequam sunt igitur diuinitus ad eam rem missi, ut doctrinam à Catholicis ministris ordinariis traditam ipsi refellant.

In epistola ad Regem Gallie Franciscum.

Refellitur Caluini tergiversatio quod attinet ad miracula.

At illis ipsis miraculis (inquit Caluinus) freti sumus, quæ Apostoli ediderunt, quandoquidem non nisi illam ipsam doctrinam proponimus, quæ ab ipsis Apostolis est explicata. Quid verò magis ineptè responderi potuit? Quæstio enim omnis inter nos est, vtri potius doctrinam illam Apostolicam sequantur? Catholicine atque ordinarij Doctores, an verò Sectarij extraordinarij? Quod cum quæritur, simul quæritur, vtrine nitantur illis miraculis, quibus est Apostolica doctrina diuinitus probata. Ita fit, ut ea quæstio minimè ex illis ipsis Apostolorum miraculis determinari debeat aut possit. Vtraque enim pars illa miracula vnà cum ipsa doctrina Apostolica sibi vendicat: Et quærantur præterea indicia, ex quibus constet ad quam partem illa potius pertineant, Catholicorumne an Sectariorum? Hic igitur si Sectarij respondeant, ad se pertinere, quia ipsi doctrinam Apostolorum miraculis confirmatam tradant; quis non videat eos ludere

dere & principium petere, hoc est, id ad probandam suam causam sumere quod est in quæstione positum & aliunde deberent probare? Veritate, inquiunt, ipsa doctrina id probamus. At hanc veritatem non omnes intelligunt, ut antè dictum est. Auctoritatis igitur pondere necesse est homines impellatis ad vobis assentiendum. Hac cum non excellatis; utpote neque præstantioribus naturæ ornamentis, neque vllis supernaturalibus indiciis diuinitus commendati: concludimus, non fuisse vos extraordinariè à Deo missos, ut mundum doceretis quod (ut inquit Hieronymus) antè nesciuerat. Huc accedit quod ne iis quidem, qui ad oppugnandam Ecclesiæ doctrinam miracula ederent, nunc credi debet: cum necesse sit ea esse falsa miracula, facta in astutia Satanæ, quæ opiniones confirmant pugnantibus cum certissima veritate diuinitus iam pridem nobis testata. Id autem cum ita sit, quanto minus credendum Sectariis est, qui nullis neque veris, neque apparentibus miraculis confirmant doctrinam pugnantem cum orbis vniuersi consensione?

Sed quàm non sint isti diuinitus ad docendum extraordinariè missi, satis hætenus demonstratum esse puto. Cum autem neque sint Doctores & Pastores ordinarij, ut ipsimet fatentur: restat ut *ascendant aliunde in ouile ouium*, atque adeò ut (Christo ipso iudice) sint *fures & latrones*, qui non pastum doctrinæ salutarem præbeant Christi ouibus, sed eas *furentur*, hoc est, abstrahant ab Ecclesiæ ouili, *perdant & mactent*. Quod cum ita sit, non sunt Christi Ecclesiæ illi coetus qui adhærent Sectariis. Nam Ecclesiæ, ut antè argumentabamur, sine ordine legitimorum Ministrorum, Pastorum & Doctorum nunquam est. Tales autem, ut ostensum est, non sunt Sectarij, sed Catholici ministri, ut probauimus.

Ioan. 10.

d tholico-

tholicorum Doctorum atque Pastorum ordo conspicitur, id est, qui Romano Pontifici paret, est vera Christi Ecclesia. Et hactenus quidem hoc modo ad eam assertionem confirmandam argumentum ab Ecclesiae prerogativa, quæ in ordine consistit, duximus.

*Ecclesia ordinē
in differentia
variorum Vita
statuum & of-
ficiorū emine-
re: Unde etiam
probat, solā
Romanam Ec-
clesiam esse Ec-
clesiam veram.
Descriptio bre-
uis variorū Vi-
vitarū & or-
dinis hierar-
chici Ecclesie.
1. Cor. 12.
Triplex Vita
statuum.*

Eminet etiam Ecclesiae ordo maximè in differentia atque varietate vitæ statuum & officiorum seu administrationum quæ in illa cernuntur. Quæ differentia partim nascitur ex differentia obligationum, quibus alij atque alij fideles ad alia, & alia genera vitæ astringuntur; partim ex differentia gratiarum & potestatum, quæ ad varias functiones in Ecclesia obeundas, diuinitus distribuuntur. *Diuisiones enim, inquit Apostolus, gratiarum sunt, & diuisiones operationum, & diuisiones administrationum.* Atque pro differentia quidem obligationum ad alia & alia genera vitæ, tres in vniuersum status fidelium maximè insignes in Ecclesia distinctos animaduertere licet, quorum quilibet in Scriptura sacra noui Testamenti commendatur. Vnus coniugatorum, qui sola communi obligatione seruandæ legis diuinæ tenentur, quò ad beatitudinem peruenire possint. Quæ vitæ ratio satis ab ipso etiam Christo Domino^a probata est. Alter status est Episcoporum & Præbyterorum, à quibus & officij & dignitatis ratio singularem vitæ perfectionem requirit. De quorum obligatione sæpe verba facit^b Apostolus. Tertius est religiosorum, quorum vitæ institutum; nisi obedientiæ, & castitatis, & paupertatis professio, in^c Scripturis sanctis luculenter commendata & proposita, impiè vituperetur; sperni non potest. Porro ex differentia etiam earum operationum, quæ secundum legem Dei ordinatam in Ecclesia necessaria sunt, vt ad beatitudinem peruenire possint fideles; differentia etiam nascitur officiorum

^a Matth. 19. & Marci 10. &c.
^b 1. Tim. 3. & 4. & ad Tit. 1. & apud Lucā. Act. 20. &c.
^c Obedientiæ, Lucā 9. 2. Cor. 2. Hebr. 13. &c.
Castitatis, Matth. 19.
Paupertatis, Matth. 19. Lucā 9. &c.

ciorum Ecclesiasticorum. Sunt autem tria genera eius-
modi operationum. Nempe diuini verbi prædicatio. Sa-
cramentorum administratio. Gubernatio seu regimen
animarum. Quæ tria genera actionum D. Dionysius A-
reopagita aliis verbis expressit, cum actus hierarchicos
tripartitò diuisit. Docet enim ad Ecclesiasticum mini-
sterium tria pertinere, nempe *purgare, illuminare, & perficere*.
Fit enim *Purgatio* prædicatione diuini verbi, *illuminatio*
administratione Sacramentorū, quibus animus splē-
dore gratiæ exornatur, vt D. Dionysius interpretatur,
Perficere autem ad eos maximè spectat, qui regunt alios;
vt ad Episcopos: quos idcirco D. Dionysius appellat per-
fectores. Iam concionandi muneri destinantur propria
quadam ratione quidam in Ecclesia cum delectu: neque
cuius id munus vsurpare licet. Administrationi autem
Sacramentorum varij ministri, secundum varios gradus,
qui cōtinentur ordinis Sacramento, destinati sunt. Item
regendi auctoritas multis, neque omnibus vno modo
conuenit: quin aliis amplior, vt Episcopis; aliis angustior
concessa est; vt Præsbyteris Pastoribus animarum. Qui
omnes vni Pastori, summo secundum Christum, subiecti
sunt, cui est omnis Ecclesiæ cura (sicut postea videbimus)
commissa. Hac *varietate* tum vitæ statuum, tum officio-
rum, tum graduum, tanquam *vestitu deaurato*, circumamicta
Ecclesia summam obtinet dignitatem. Hunc ordi-
nem & hierarchiam insigne Christi Ecclesiæ ornamen-
tum esse, passim sancti Patres, integris etiam volumini-
bus de hoc argumento editis, testificantur. Quin & Scri-
ptura sacra multis modis significat huiusmodi ex varie-
tate Ecclesiam esse constitutam. Ideò enim *corpus* (vt su-
perius quoque notauimus) ideò *regnum*, ideò *ciuitatem*,
ideò *domum*, & ne omnia nomina id genus persequar,

*Triplex ordo
hierarchicus
officiorum.*

Dionys. de Ec-
cle. hierarch.
cap. 5. & 6.

Psal. 44.

ideò *castrorum aciem ordinatam* Ecclesiam vocat: in quibus rebus magnam licet officiorum ac munerum varietatem animaduertere. Et *alios*, inquit D. Paulus, *dedit Apostolos, alios Prophetas, alios Euangelistas, alios Doctores & Pastores, &c. in consummationem^e Sanctorum*, & vt efficiatur (sicut alibi inquit) *omnis homo^f perfectus*: qui finis atque scopus est huius Ecclesie varietatis atque Hierarchie. Et quemadmodum bonitas atque perfectio Dei variis admodum creaturis, & varia multiplicique ratione communicatur, vt eo magis in illis omnibus emineat: ita etiam conuenit, vt multiplex Christi gratia, tanquam à capite in membra, variè deriuetur in varios fideles, quò magis pateant diuitiæ gratiæ & donationis ipsius.

Hac verò varietate & ordine Hierarchico Ecclesiam Romanam insignem esse, nemo est qui dubitet. Carent autem prorsus illa cœtus Sectariorum. Non illi igitur, sed Ecclesia Romana est ea Christi Ecclesia, quæ in Scripturis sanctis *corpus, regnum, ciuitas, & domus Dei* propter eiusmodi varietatem nominatur. Quid enim aliud in Sectariorum Synagogis, præter Babylonicam cõfusione, & velut orbitatem quandam atque desolationem tristissimam, apparet? Reiciunt varietatem vitæ statuum: oderunt obedientiam, castitatis, paupertatis professionem: nullam ministrorum differentiam, quæ quidem auctoritate aliqua seu potestate peculiari ad munus rectè obeundum (præter meram ad id deputationem seu designationem) agnoscunt: Omnes apud eos, quod ad muneris auctoritatem attinet, sunt sacerdotes & Euangelij ministri: iidem pastores & oues: nulli qui certa professione virtutum præstantissimarum, obedientiæ, castitatis, paupertatis, secundum consilia Christi, ad beatitudinem contendant, per *viam* (vt Apostoli vocabulo vtat) *excel-*
lentiorem

e Eph 4.

f Colos 1.
Finis ordinis
hierarchie.

Cur tanta ex
varietate sit
constituta Ec-
clesia.

Varietatem ex
qua Ecclesia est
circundata, in
sola cerni Ec-
clesia Romana.

Confusio Syna-
gogarum here-
ticarum.

Lutherus tum
alias passim
tum maximè
in lib. de ab-
rog. Missa pri-
uata.

1. Cor. 12.

lentiorem: nulla fermè cultus carimonia: Denique talia apud eos omnia, vt in eorum religionis ratione vix aliquod Christiane discipline signum reliquum sit, quo eos possis ab ethnicis, nulla veri Dei cognitione imbutis, discernere. Sed de probatione ab Ecclesie ordine satis habentenus multa.

POSTREMÒ, quòd sola Ecclesia Romana perpetuò fuerit visibilis (hæc enim vltima prærogatiua est, ex qua supra conuicimus, probari etiam debere veram Ecclesiam Christi) ne ipsi quidem Sectarij diffiteri possunt. Quare in eo magis laborant, vt Ecclesiam inuisibilem nobis faciant: ne si visibilem esse concedant, fateri cogantur à vera Ecclesia se defecisse tum cum defecerunt ab Ecclesia Romana, quæ sola, ante desertorem Lutherum, fuit in orbe cognita. Quando enim aut vbi ante annos circiter sexaginta Lutheri Synagoga fuit, hoc est, hominum aliquis cœtus, qui doctrinæ, qui cultus rationem à Luthero traditam sequerentur? Audemus, inquit ipse Lutherus, gloriari, Christum primò à nobis vulgatum. Et VVi-gandus: Secundum, inquit, Germania beneficium est, articulo- rum fidei illustratio, qualis ab Apostolorum temporibus huc usq; in mundo non est cognita. Si igitur doctrina Lutheri tam multis illis seculis ante Lutherum non fuit: qui esse poterunt ante Lutherum cœtus, qui sequerentur doctrinam Lutheri?

Sed instaurauit (inquiunt) Lutherus omnino doctrinam veterem, adeoque veritatem in tenebris per tot se- cula delitescens in lucem protulit. Hoc verò est quod ostendimus esse incredibile; vt tot seculis veritas atque adeò Ecclesia Christi latuerit: vt nulli fuerint cogniti, & successione aliqua constantes Pastores, & Doctores, ad

VI.

Solam Ecclesiã Romanam perpetuò fuisse visibilem, ac proinde legitimã.

In præfat. corpore doctrinæ Lypsiæ edita, anno 61.

In lib. de bonis & malis Germaniæ. Sectarios ipsos testari se non auisse doctrinã.

Lutheri Ecclesiam & doctrinam, qua tot seculis delituerat, non posse veram esse.

NOTA.

In libro de p-
script. hæreticorum.

Formula redar-
guendi novita-
tem doctrina
Sectariorum ex
Tertulliano.

Refutatio ca-
nilli, quo Secta-
rij se expedire
conantur ab ar-
gumentatione
Patrū veterū
cōtra hæreticos
ex assistentia
SS. erga Ecclē-
siam.

quos communiter oves Christi recurrerent pro salutari
pastu doctrinæ. Ecclesia enim Christi, qualis ea quidem
in Scripturis descripta est, omnino talis est, nempe con-
spicua, *supra montem posita*, in qua sint veri *Doctores & Pa-
stores*, in qua vsus legitimus vigeat Sacramentorum, in
qua sonet & audiatur vox veræ doctrinæ, vt superius abū-
dè probatum est. Talis igitur Ecclesia si aliquot seculis
non fuit, prorsus Ecclesia Christi nulla tunc fuit: quod si-
ne ingenti blasphemia dici non potest. Ac multò nos sa-
nè meliore iure Sectariis ita tergiuerantibus possumus
idem obiicere quod olim Tertullianus, ducentorum
tantum annorum præscriptione fretus, nec tam latè
quàm modo propagata Ecclesia, sic hæreticis obiicie-
bat. *Quid? inquit. Verissimilene est, vt tot ac tanta Ecclesia in
vnam fidem errauerint? Scilicet, aliquos Marcionitas & Va-
lentinianos (dicamus nos, Lutheranos & Calvinianos) libe-
randa veritas expectabat? Interea perperam euangelizabatur,
perperam credebatur, tot millia millium perperam inicta, tot
opera fidei perperam administrata, tot virtutes, tot charismata
perperam operata, tot sacerdotes, tot ministeria perperam fun-
cta. Item, Hoc, inquit. si ita est, neglexit officium Dei vicarius,
Christi vicarius, Spiritus sanctus, sinēs Ecclesiam aliter interim
intelligere, aliter credere, quod ipse per Apostolos predicabat.*
At enim veteres ita contra eiusmodi hæreticos ratioci-
nabantur, qui manifestos errores contra Scripturas de-
fendebant. Nos autem, inquiunt Sectarij, nihil docemus,
nisi quod continetur in scriptis Apostolicis. Ego verò
quin hæc à Patribus contra errores disputarentur, mini-
mè dubito. Sed hoc vrgeo, eo demum argumento, tan-
quam compendio quodam, veteres ostēdisse, erroneam
& à Scriptura alienam fuisse doctrinam illam veterum
hæreticorum, quoniam à doctrina multis seculis in Ec-
clesia

clesia recepta discreparet, nec verisimile esset tot Eccle-
sias, tot sacerdotes, tot Christi fideles tanto tempore in
errore fuisse versatos. Hoc idem argumentum, cum no-
bis aduersus Sectarios eò etiã magis competat, quò diu-
turniore tempore fuisse Ecclesiam sine doctrina Lurhe-
ri constat; rectè similiter concludimus, nihilo minus il-
los, quàm veteres hæreticos à vera & Apostolica fide ab-
errare. Vanissimè igitur nobis doctrinam talem vendi-
tant, quæ vera fuerit & Apostolica; & tamen cum ea do-
ctrina, quæ tot seculis palam apud fideles sonuit, pugnã-
rit, ipsaq; latuerit in inuisibili Ecclesia, qualem Christus
certè nullam instituit, vt suprã probatum est. Quæ cum
ita sint, rectè initiò conclusimus, solam Ecclesiam, quæ
Romano Pontifici pro tempore existenti paret; quoniã
(vt hætenus demonstratum est) sola *vna, sancta, Catholi-
ca, Apostolica, rectè ordinata, & visibilis est*; veram illam at-
que legitimam esse Christi Ecclesiam, in qua vnica de-
mum quæri debeat, atque inueniri possit auctoritas illa
infallibilis, magistra fidei in omnibus quæstionibus
controuersis. Deinceps quæ sunt reli-
qua prosequamur.

ANALY.